

**Uchwała Nr XXIII/127/17
Rady Gminy Godzianów
z dnia 30 stycznia 2017 roku**

**w sprawie przyjęcia
„Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Gminie Godzianów *na lata 2017-2021*”.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst: Dz. U. z 2016 r., poz. 446, 1579), w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (jednolity tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 1390), Rada Gminy w Godzianowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Godzianów *na lata 2017-2021*”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Godzianów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy

Hanna Kordus

Załącznik nr 1
do UCHWAŁY NR XXIII/127/17
Rady Gminy w Godzianowie
z dnia 30 stycznia 2017 r.

**„Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Godzianów *na lata 2017-2021*”.**

TREŚĆ PROGRAMU

Program opracowany przez
GOPS

Spis treści

Wprowadzenie

II. DEFINICJA PRZEMOCY W RODZINIE

III. POŁOŻENIE I CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

IV. ZADANIA SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

V. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY GODZIANÓW

VI. ADRESACI PROGRAMU

VII. CELE

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

X. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU

XI. ZAGROŻENIA W REALIZACJI PROGRAMU

XII. WSKAŹNIKI

XIII. MONITORING I EWALUCJA PROGRAMU

XIV. ZAKOŃCZENIE

WPROWADZENIE

Uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Godzianów przez Radę Gminy, to zadanie wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Celem strategicznym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar w rodzinie oraz zwiększanie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Godzianów ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2017 – 2021. W miarę potrzeb i sytuacji społecznych mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 roku, poz. 1390)
- ustawa z dnia 12 marca z 2004 r o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 roku, poz. 163 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2015 roku, poz. 1286).

Program jest spójny z Programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy na lata 2015 - 2020,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na rok 2016

II. DEFINICJA PRZEMOCY W RODZINIE

Różnorodność przejawów zjawiska przemocy, a także jego niejasność pojęciowa sprawiły, iż w przeciągu ostatnich trzydziestu lat wielu badaczy podjęło próbę określenia tego zjawiska. W konsekwencji doprowadziło to do powstania bardzo licznych wyjaśnień tego terminu, wywodzących się z różnych dziedzin nauki i opracowywanych z odmiennych perspektyw.

W literaturze psychologicznej pojawia się problem znalezienia bardziej precyzyjnego określenia niż termin „przemoc”, które używane jest do opisu wszelkich form złego traktowania jednostki. Stąd dla określenia tego zjawiska używa się również takich określeń jak: złe traktowanie, krzywdzenie, wykorzystywanie, maltretowanie, nadużycie.

Inną kwestią sporną jest zamienne stosowanie pojęć „agresja” i „przemoc”, jako słów o takim samym zakresie i znaczeniu. Niektórzy badacze, chcąc uściślić obydwa terminy, podejmują próby oddzielenia aktu przemocy od aktu agresji. Zakładają, że agresja jest pojęciem nadrzędnym, a jej celem jest zaszkodzenie ofierze, podczas gdy celem przemocy jest wywarcie pewnego rodzaju wpływu na jednostkę, a dzięki temu osiągnięcie zamierzonego celu. Innymi słowy, w przemocy cierpienie i zaszkodzenie drugiej osobie nie jest celem samym w sobie, a środkiem do osiągnięcia właściwego celu. Różnica pomiędzy przemocą a agresją jest jednak wyczuwana raczej intuicyjnie, ponieważ kryteria tego podziału nie wydają się całkowicie jasne i uzasadnione (Kmieciak-Baran,1999).

Istotnym jest także podkreślenie faktu, że przemoc nie zawsze jest jednoznaczna z popełnieniem przestępstwa. Przestępstwo ma miejsce, gdy dane zachowanie pozostaje w sprzeczności z określonymi normami prawnymi, a niekoniecznie obyczajowymi, czy moralnymi (Kmieciak-Baran,1999).

Przemoc w rodzinie - definicja ustawowa

W świetle przepisu art. 2 ust. 2 znowelizowanej w 2010 roku *Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* jako **przemoc w rodzinie** należy rozumieć:

„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny [], w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.*

* Ustawa jako członka rodziny definiuje *“osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą”.*

PRZEMOC W RODZINIE TO ZAMIERZONE I WYKORZYSTUJĄCE PRZEWAGĘ SIŁ DZIAŁANIE PRZECIW CZŁONKOWI RODZINY, NARUSZAJĄCE PRAWA I DOBRA OSOBISTE, POWODUJĄCE CIERPIENIE I SZKODY.

Przemoc postrzegana jest w czterech perspektywach i charakteryzuje się tym, że:

- 1. JEST INTENCJONALNA** Przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary - zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu.
- 2. SIŁY SĄ NIERÓWNOMIERNE** W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy - dysproporcja sił, brak równowagi sił w rodzinie, jedna osoba jest zdecydowanie silniejsza od pozostałych osób i mając tego świadomość wykorzystuje swoją przewagę.
- 3. NARUSZA PRAWA I DOBRA OSOBISTE** Sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.) - jedna osoba jest zdecydowanie silniejsza od pozostałych osób i mając tego świadomość wykorzystuje swoją przewagę.
- 4. POWODUJE CIERPIENIE I BÓL** Sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

FORMY PRZEMOCY

Przemoc fizyczna – polega na różnej gamie form zachowania o różnym stopniu nasilenia np. wymierzaniu policzków, biciu, kopaniu itp.¹, - każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń (m.in. popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie broni).

Przemoc seksualna- zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych (gwałt, zmuszanie do oglądania filmów, zdjęć pornograficznych itd.)² - wymuszanie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych praktyk seksualnych. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia im udzielanie pomocy.

Przemoc psychiczna – słowne lub niewerbalne groźby użycia przemocy wobec osoby lub tego, co do niej należy³, ten rodzaj przemocy przejawia się m.in. w zastraszaniu, poniżaniu, ubliżaniu, szantażowaniu itp. - agresywnych zachowaniach, które mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból i cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczenie kontaktu z innymi osobami).

Przemoc ekonomiczna/ materialna – odmawianie, uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych lub odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwiania bądź ograniczanie podjęcia pracy zarobkowej ale również niszczenie przedmiotów itp.⁴, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy).

Zaniedbania - ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Wszystkie formy przemocy: fizyczna, psychiczna, ekonomiczna i seksualna mogą się przenikać, ale każda może też występować osobno. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie często doświadczają kilku jej form jednocześnie, przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Zazwyczaj, jeżeli ktoś raz zastosował przemoc wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Osoby zajmujące się zawodowo przemocą w rodzinie obserwują, że przemoc powtarza się w charakterystycznym schemacie zwanym cyklem przemocy.

*Przemoc w sieci - dlaczego milczymy ?

Przemoc jest wszędzie wokół nas. Widzimy ją w mediach, we własnym otoczeniu, a teraz w dobie Internetu także i tam. Kojarzymy ją ze znęcaniem się fizycznym, ale o wiele gorsza jest ta oddziałująca na psychikę. To właśnie ten rodzaj przemocy widzimy najczęściej w Internecie. Często nie zdajemy sobie sprawy, że ktoś z naszych bliskich jest ofiarą cyberprzemocy.

Dzieci niechętnie przyznają się przed rodzicami do zatargów z rówieśnikami bądź osobami poznanymi w sieci. Nasz sprzeciw jest niemy dopóki przemoc nie dotyka nas osobiście lub nie dowiemy się o niej względem kogoś kto jest nam bardzo bliski.

¹ Por. J. Pospiszyl: [w:] "Przemoc w rodzinie" Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 194, str. 94

² Tak: red. D.Jaszcak-Kuźmińska, Katarzyna Michalska – Przemoc w Rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych. Poradnik dla pracowników pierwszego kontaktu., Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2010 ; str.11;

³ Tak: Edleson cytowany w: M. Stożek „Przemoc w rodzinie. Zapobieganie w świetle przepisów prawa” Instytut Psychologii i Zdrowia, Polskie Towarzystwo Psychologiczne, Warszawa 2009, str. 22;

⁴ Tak: red. D.Jaszcak-Kuźmińska, Katarzyna Michalska – Przemoc w Rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych. Poradnik dla pracowników pierwszego kontaktu., Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2010, str. 11;

Większość zdarzeń w Internecie nie podlega egzekucji wymiaru sprawiedliwości i dlatego jest to miejsce w którym bardzo często dochodzi do samosądów. W sieci bardzo szybko tworzą się grupy nękające osobę, która dopuściła się czegoś, co według społeczności Internetu jest niedopuszczalne. Osoby przystępujące do takich grup często nie zdają sobie sprawy, że w ten sposób zachowują się identycznie jak osoba, którą potępiają. Stosują wobec niej cyberprzemoc - tylko, że są silniejsi bo występują w grupie. Akty Cyberbullyingu wzbudzają gniew, duże emocje i doprowadzają do odwzajemnienia agresji.

Internet daje łatwość okazywania negatywnych emocji. Nie musimy patrzeć w oczy osobie, którą szykanujemy. Prościej obrazić kogoś kogo nie widzimy. Dlatego w życiu codziennym wiele osób tłumi negatywne uczucia w sobie i nie okazuje wrogości ze strachu. Boimy się konfrontacji. Wydaje nam się że pisząc coś w sieci sprawimy tylko, że ludzie się pośmieją, ale możemy doprowadzić kogoś do łez lub nawet do załamania nerwowego. Poza tym w Internecie funkcjonuje odpowiedzialność zbiorowa, mniej boimy się zrobić coś złego razem z innymi, którzy będą współwinni. Przemoc psychiczna ma ogromną siłę. Wyrządzone za jej pomocą zło uderza dużo głębiej w świadomość ofiary niż np. kilka kopniaków czyli przemoc fizyczna.

W społeczeństwie obserwujemy coś, co możemy nazwać niemym sprzeciwem. Niby każdy z nas zapytany o przemoc odpowie, że uważa ją za bezpodstawną i powinno się ją wyeliminować z życia społecznego, ale wolimy mówić to anonimowo, nie wychylać się ze swoim sprzeciwem. Większość świadków przemocy także milczy. Być może boją się posądzenia o współudział, może zemsty oprawcy? Tego nie wiemy, a może każda odpowiedź jest właściwa, bo to decyzja indywidualna i podejmowana z różnych pobudek. Może powinna rozwinąć się edukacja społeczeństwa w dziedzinie przemocy, ktoś powinien pokazywać jak sobie radzić w sytuacji ofiary lub świadka przemocy, ale także jak zwalczyć negatywne emocje by nie stać się oprawcą.

Wielu ludzi uważa że Internet jest czymś złym, że powinno się go ocenzurować, zablokować dostęp do niego dla dzieci. Jednak rozwój technologii uniemożliwia takie ruchy. Internet jest zbyt obszerny i daje dostęp do zbyt wielu narzędzi aby go skutecznie ocenzurować. Możemy wprawdzie zablokować dostęp do części witryn najmłodszym, lecz zrobimy to na naszym domowym komputerze, a dziecko może skorzystać z Internetu w szkole, w kawiarence internetowej lub po prostu w swoim telefonie komórkowym. Większość komórek umożliwia już korzystanie z sieci, więc nie uchronimy w 100 procentach dzieci przed negatywnym wpływem „złego Internetu”. Musimy się więc skupić na wychowaniu naszych pociech w taki sposób by potrafiły jak najlepiej odróżniać dobro od zła. Wtedy same najlepiej uchronią się przed najgorszym.

Jeśli jesteś świadkiem przemocy, jakiegokolwiek fizycznej, psychicznej, cyberprzemocy czy czegokolwiek innego, co można zakwalifikować jako znęcanie się nad inną osobą nie bój się odezwać i poinformować o tym kogoś kto może pomóc zlikwidować objawy przemocy. Część ataków kwalifikuje się pod kodeks karny. Oznacza to że można złożyć doniesienie na policję a oni podejmą odpowiednie kroki.

Milczenie jest złe, nasz brak odzewu może spowodować narastanie krzywdy osoby pokrzywdzonej. Bezinteresowna pomoc nawet postronnych osób może nawet w skrajnych przypadkach uratować życie.

Cyberbullying, cyberprzemoc, przemoc internetowa - dręczenie za pośrednictwem sieci nazywamy różnie, może ono także przybierać rozmaite formy. Przemoc zawsze była obecna w społeczeństwie. To w jaki sposób się objawiała i gdzie pojawiała warunkowały warunki i sposób życia ludzi. Kiedyś przemoc dotyczyła np. niewolników, albo była ukrywana za zamkniętymi drzwiami domów.

Oczywiście nadal dość często występują takie przypadki, lecz zdecydowanie najnowszą i najchętniej stosowaną w ostatnich latach jest przemoc za pośrednictwem sieci. Rozwój Internetu, wiedzy na jego temat, ogólna dostępność daje użytkownikom coraz większe możliwości. Spowodowało to rozwój przemocy przy jego pomocy. Przemoc w Internecie jest obecna w e-mailach, na forach, blogach, na komunikatorach typu gadu-gadu.

Przemoc w sieci objawia się np. jako?

- wulgarne wyzwiska,
- ośmieszanie,
- poniżanie,
- upokarzanie,
- straszenie,
- szantaż,
- zamieszczanie zdjęć lub filmów wbrew woli osób na nich występujących,
- podszywanie się pod inne osoby.

Cyberbullying jest groźny, jego niebezpieczeństwo tkwi w potędze Internetu. Wykradzione czyjeś prywatne dane lub pliki można w ciągu kilku chwil przestać wielu osobom. Dzięki nowoczesnym telefonom komórkowym z wbudowanymi aparatami i mini kamerom cyfrowym niewiarygodnie łatwo jest wejść w posiadanie kompromitujących zdjęć lub filmów. Rozwój grafiki komputerowej pozwala na stworzenie fotomontaży, w których ciężko dopatrzeć się jakichkolwiek przeróbek.

Internet sprzyja uzewnętrznianiu negatywnych emocji. Wielu ludzi panuje nad swoimi złymi odczuciami w realnym życiu, a sieć umożliwia im rozładowanie tego napięcia np. poprzez nękanie innej bogu ducha winnej osoby. Pomaga poczucie anonimowości i bezkarności - prawdziwe dane ukryte są zazwyczaj za pseudonimami, oraz patrząc od strony psychologicznej zauważamy łatwość w poniżaniu kogoś z kim nie musimy spotykać się twarzą w twarz. Internet umożliwia założenie witryny i umieszczenie jej na serwerze w kraju oddalonym o setki tysięcy kilometrów, co zdecydowanie utrudnia jej zablokowanie.

Stopień niebezpieczeństwa Cyberprzemocy uzależniony jest przede wszystkim od indywidualnej odporności psychicznej ofiary. Mimo, że wiele osób, które padły ofiarą przemocy w Internecie nic sobie z tego nie robi, to większość przyznaje że ataki na ich osobę powodują zdenerwowanie, przykrość, strach lub wstyd.

Prześladowanie w sieci jest tym bardziej groźne, iż jego ślady w postaci poniżających tekstów, zdjęć lub innych tego typu rzeczy pozostają w Internecie już niemal na zawsze np. w postaci kopii witryn. Zdarza się że Cyberprzemoc kwalifikuje się pod paragrafy kodeksu karnego, np. w sytuacji gdy nękanie nabiera charakteru gróźb karalnych. Niektórzy twierdzą, że zjawisko Cyberbullyingu znacznie maleje gdy internauci uświadomią sobie, że w sieci są anonimowi czyli nie znani ale nie niemożliwi do namierzenia.

Nieustanny rozwój technologiczny sprzyja powstawaniu coraz to nowszych form przemocy. Jest to dziedzina przemocy nad którą niezmiennie trudno zapanować. Większość przewinień nie jest ścigana z paragrafów kodeksu karnego więc nie można nawet złożyć doniesienia na kogoś kto zastosował wobec nas cyberbullying.

Musimy być odporni psychicznie na ataki i wychowywać najmłodszych w taki sposób aby odróżniali dobro od zła i w przyszłości nie stawali się nowymi osobami stosującymi cyberprzemoc wobec innych ludzi. Jesteśmy różni więc nie każdego uchronimy, ale możemy nauczać jak radzić sobie w trudnych sytuacjach. Rozmawiajmy z dziećmi aby mieć pewność że nikt się nad nimi nie znęca i żebyśmy w razie potrzeby mogli pomóc.

Statystyki przemocy w internecie

W sieci znajdziemy mnóstwo danych statystycznych na temat przemocy. Informacje te przerażają, ponieważ coraz więcej młodych ludzi pada ofiarą przemocy w sieci. Analizując

dostępne źródła widzimy, że młodzież w wieku szkolnym pada ofiarom wulgarnych wyzwisk, poniżania, upokarzania, ośmieszania, straszenia, szantażowania i wielu innych.

- Wulgarnie wyzwiska dotyczą aż około 47 % nastolatków,
- Poniżanych, upokarzanych i ośmieszanych jest około 21%,
- Straszonych i szantażowanych około 16%,
- Reszta czyli 48% wskazuje inne sposoby znęcania się w sieci.

W ankietach dotyczących częstotliwości przemocy werbalnej wobec młodych w sieci najczęściej (aż 53%) deklarowaną odpowiedzią było, doświadczenie jej kilka razy (2-5 razy). Ponad 5 razy aż 30 %. Jeden raz z cyberbullingiem spotkało się 25% młodych internautów.

Kolejnym rozpatrywanym problemem są publikacje kompromitujących zdjęć i filmów.

- 39% deklaruje że padła ofiarą takiej publikacji jeden raz
- 39% 2-5 razy
- 14% ponad 5 razy
- 8% nie pamięta

Prawie 60% takich publikacji dokonali szkolni koledzy lub koleżanki, a około 40% przez innych znajomych w wieku szkolnym.

Częstym zjawiskiem jest podszywanie się osób dorosłych pod osobę nieletnią w sieci bez jej zgody.

- 53% respondentów deklaruje że nigdy nie padło ofiarą podszywania się pod te osoby,
- aż 29% co najmniej raz było w sytuacji podszywania się pod nich.

Także tutaj większość sprawców to szkolni koledzy i koleżanki (56%), oraz inni znajomi w wieku szkolnym (22%).

Dostępne są także badania dotyczące tego czy i komu mówimy o naszych doświadczeniach z cyberprzemocą. W kwestii zdjęć i filmów:

- około 30 % powie znajomym lub rodzeństwu,
- ponad 50% nie powie nikomu,
- tylko nieliczni poinformują rodziców, dorosłych z rodziny lub dorosłych w szkole.

Gdy młodych dotyka przemoc werbalna chętniej dzielą się tym z innymi:

- około 35% powie znajomym lub rodzeństwu,
- około 5% dorosłym ze szkoły,
- około 5% rodzicom lub dorosłym w rodzinie,
- prawie 50% nie powie jednak nikomu.

W przypadku kompromitujących materiałów:

- około 50% powie znajomym lub rodzeństwu,
- około 10% rodzicom lub dorosłym w rodzinie,
- około 10% dorosłym w szkole,
- około 30 % nie powie nikomu.

* źródło: <http://cyberhate.org.pl>

Rodzaje przemocy

- Przemoc gorąca – charakteryzuje się agresją słowną i fizyczną, związana jest z odreagowywaniem emocji na osobach najbliższych.
- Przemoc chłodna – jest pozbawiona gwałtownych wybuchów, emocji, przypomina raczej realizację z góry zaplanowanego scenariusza, często stosowana w imię fałszywie pojmowanych „wyższych celów” np. konsekwentnego wychowywania dziecka.⁵

⁵ Por. red. D.Jaszczak-Kuźmińska, Katarzyna Michalska „Przemoc w Rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych. Poradnik dla pracowników pierwszego kontaktu.”– Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2010 ; str.14

Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielenia im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy w rodzinie jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazywanych cyklami przemocy.

W cyklach przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

- 1 faza narastającego napięcia - jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem zachowań, w których sprawca okazuje zniecierpliwienie, rozdrażnienie, narastają sytuacje konfliktowe;
- 2 faza ostrej przemocy (wybuchu)- sprawca eskaluje przemoc, dochodzi do wybuchu gniewu, ostrego wyładowania agresji w stosunku do osoby krzywdzonej;
- 3 faza miodowego miesiąca- jest to faza, w której sprawca, po wybuchu agresji obiecuje poprawę, deklaruje zmianę zachowań, przeprasza osobę, która wierzy, że zmiana zachowania jest prawdą. Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu lub zanika, a akty ostrej przemocy stają się coraz częstsze.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Sprawcy przemocy są bezwzględni, zniewalają swe ofiary, stosując wobec nich groźby i demonstrację swej siły. Natomiast ofiary w obliczu przemocy są zwykle bierne, rzadko sięgają po asertywne, a nawet agresywne formy zachowania. Ich wyróżniającą cechą jest silne poczucie winy i przypisywanie sobie odpowiedzialności za akty agresji. Doznawanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w dorosłym życiu. Dlatego też większość ofiar przemocy potrzebuje pomocy innych, bez tego sama nigdy nie zdobędzie się na odwagę przeciwstawić się. Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa, dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemami. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

III. POŁOŻENIE I CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

Gmina Godzianów jest gminą wiejską znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Skierniewice. W Gminie Godzianów jest 6 sołectw: Byczki, Godzianów, Kawęczyn, Lnisno, Płyćwia i Zapady. Bezpośrednio sąsiaduje z Gminami: Głuchów, Lipce Reymontowskie, Maków, Skierniewice, Stupia.

Według danych z roku 2002 gmina Godzianów ma obszar 44,06 km², w tym:

- użytki rolne: 86%
- użytki leśne: 7%

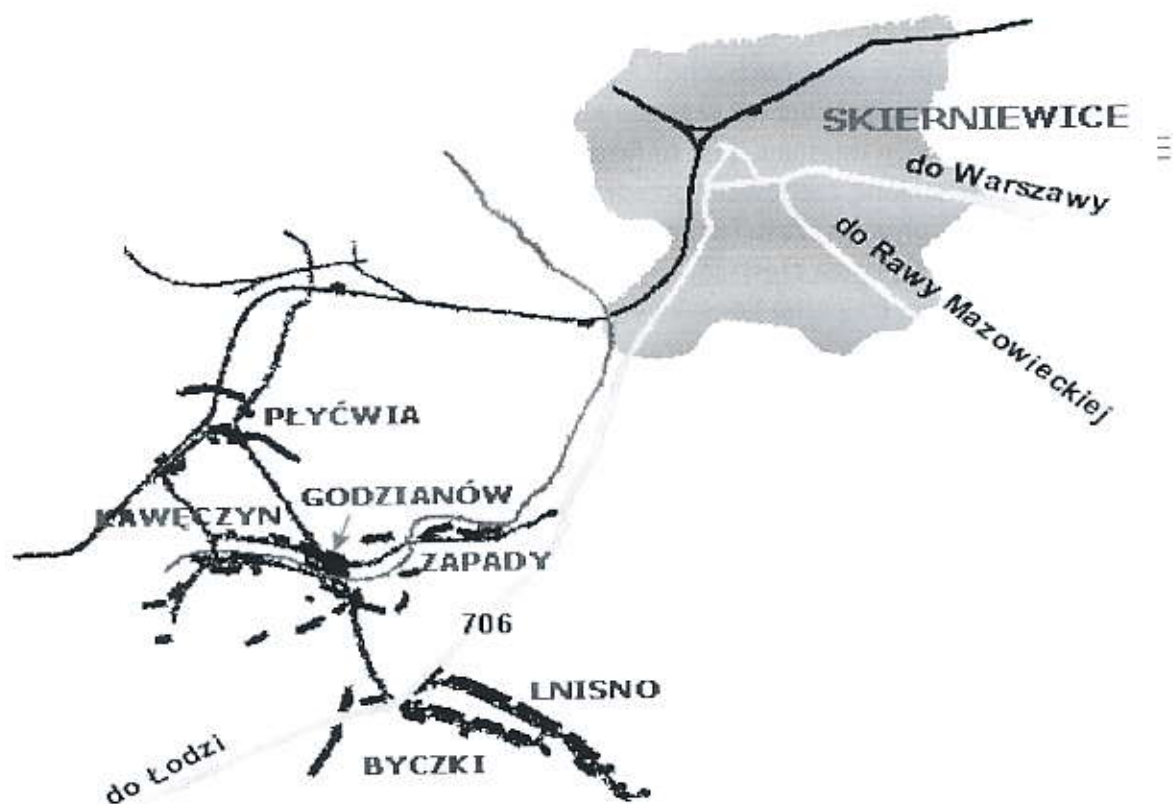
Gmina stanowi 5,83%

powierzchni

Powiatu

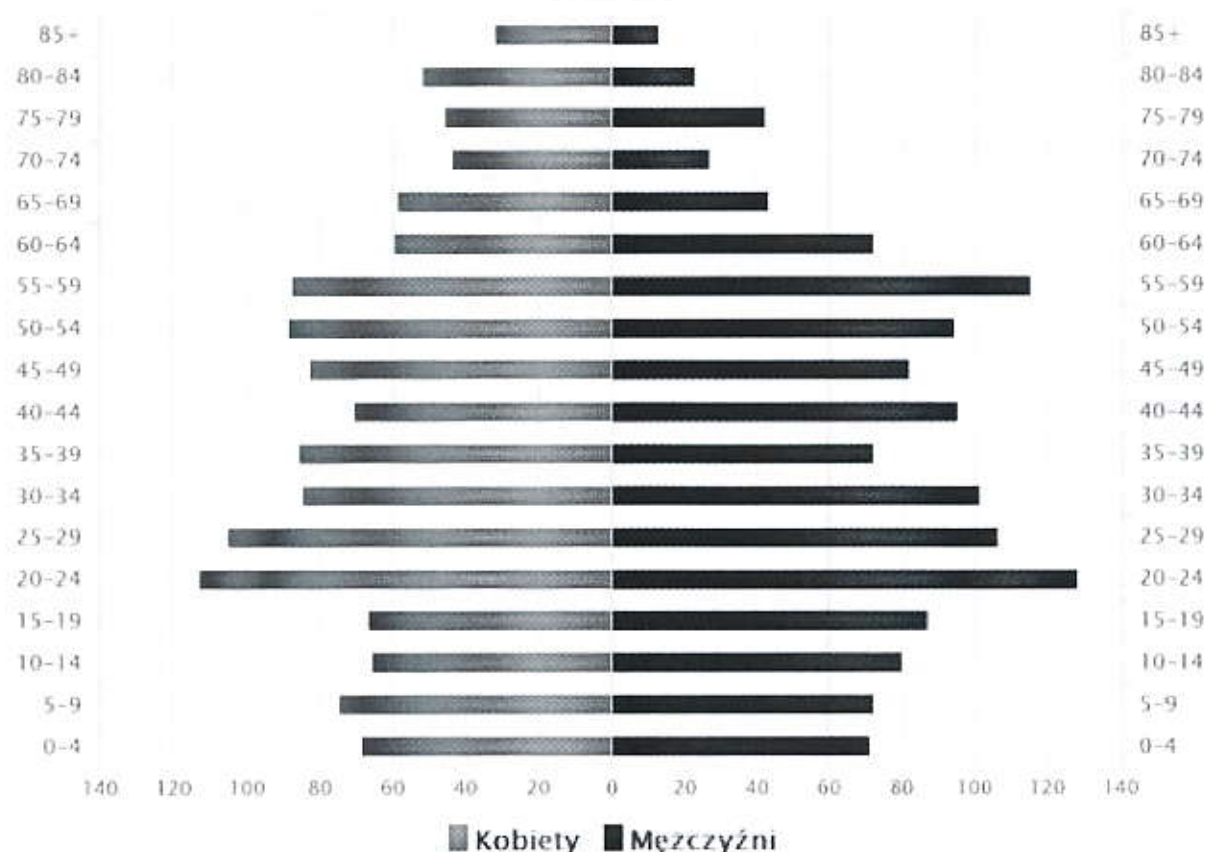
Skierniewickiego.

źródło: www.godzianow.pl

Piramida wieku mieszkańców gminy Godzianów, 2014

(Źródło: GUS)

Źródło: Wikipedia

Jak wynika z danych Urzędu Gminy, wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku obszar Gminy zamieszkuje 2615 mieszkańców, wśród których: 1287 stanowią kobiety, natomiast 1328 mężczyźni. Gęstość zaludnienia 59,4 os./km². Godzianów jest lokalnym ośrodkiem handlowo-usługowym dla mieszkańców gminy. Ludność utrzymuje się z rolnictwa i hodowli oraz z usług. Część mieszkańców pracuje poza miejscem zamieszkania.

Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Godzianowie

Rodziny objęte pomocą GOPS w Godzianowie w latach 2014 -2015 z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie

Rodziny		Rodziny z dziećmi						
Rok	Ogółem	Ogółem liczba osób	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci i więcej
2014	72	261	17	23	13	4	3	0
2015	60	226	9	25	12	6	0	0

Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Godzianowie

Powody przyznania pomocy	2013 rok		2014 rok		2015 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	15	57	19	59	15	46
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	51	212	46	196	45	189
Sieroctwo	1	2	1	2	1	2
Bezrobocie	32	100	25	77	14	42
Bezdomność	2	2	2	2	2	2
Niepełnosprawność	7	14	8	19	7	19
Niskie dochody	1	4	0	0	0	0
Alkoholizm	4	14	4	12	2	6
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Długotrwała lub ciężka choroba	2	4	7	18	4	14
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	6	21	4	12	9	35
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	2	0	0	0	0
Wielodzietność	10	56	12	65	8	42
łącznie	81	292	72	261	60	226

Skala i diagnoza zjawiska – badania krajowe i ogólnokrajowe

Ocena skali interesującego nas zjawiska jest przedsięwzięciem niezwykle trudnym. Ludzie zazwyczaj niechętnie mówią o negatywnych zjawiskach, jakie występują w ich rodzinach. Bardzo rzadko również przyznają, że są ofiarami lub sprawcami przemocy wobec bliskich osób.

Z uwagi na powyższe w badaniach TNS OBOP dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w październiku 2007 r. dotyczącym szacowaniu skali zjawiska przemocy zadawano badanym

pytania formułowane nie wprost, dotyczących osobistych doświadczeń respondenta, lecz przypadków obserwowanych w najbliższym otoczeniu.

Z badań wynika:

1. OPINIE O ROZPOWSZECZENIU ZJAWISKA PRZEMOCY W POLSCE

Problem przemocy w rodzinie jest zjawiskiem dostrzeganym w polskim społeczeństwie. Z uzyskanych wypowiedzi wynika, że dotyczy on średnio około połowy rodzin. Okazuje się, że postrzeganie rozpowszechnienia zjawiska przemocy w rodzinie zmienia się w zależności od dystansu względem miejsca zamieszkania respondenta – za najczęstszą uważają oni przemoc w skali całego kraju, mniejszą – w skali województwa, za rzadszą – w zamieszkiwanej miejscowości, natomiast najrzadszą – w najbliższej okolicy. Przemoc uważana jest za problem co prawda częsty, ale dotyczący innych – nie zdarzający się w najbliższym otoczeniu.

Większe rozpowszechnienie przemocy dostrzegają osoby, których ona bezpośrednio dotyczy – były jej ofiarami bądź sprawcami. Jednak również te osoby oceniają, że w najbliższym otoczeniu jest mniej przemocy w rodzinach niż w skali całego kraju.

2. WYSTĘPOWANIE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE WEDŁUG OFIAR, SPRAWCÓW I ŚWIADKÓW

Kiedykolwiek jakiegokolwiek formy przemocy od członka rodziny doświadczył więcej niż, co trzeci Polak (36%). Większość z tych osób było ofiarami przemocy, co najwyżej kilkukrotnie i wcześniej niż przed 12 miesiącami. Osób wielokrotnie krzywdzonych przez członków rodziny jest 11%. Najbardziej rozpowszechnioną formą przemocy jest przemoc psychiczna (31%). Rzadziej badani doświadczali przemocy fizycznej (17%), ekonomicznej (8 %) oraz seksualnej (3%).

Zazwyczaj respondenci doświadczali tylko jednej formy przemocy (20%), ale co setny (1%) doznał ze strony członka rodziny zarówno przemocy fizycznej, psychicznej, ekonomicznej jak i seksualnej.

Co piąty Polak (20%) – wedle uzyskanych deklaracji – był sprawcą przemocy wobec członków swojego gospodarstwa domowego. Także zazwyczaj zdarzyło się to, co najwyżej kilka razy i ponad 12 miesięcy temu. Sprawcy najczęściej przyznawali się do przemocy psychicznej (15%), znacznie rzadziej do fizycznej (9%), a bardzo rzadko do ekonomicznej (2%) i seksualnej (0,4%).

Większość sprawców przyznaje się do stosowania tylko jednej formy przemocy (13%).

Ogólnie ponad dwie piąte (42%) Polaków zamieszkuje lub zamieszkiwało w gospodarstwie domowym, w którym dochodziło do przemocy (byli ofiarą przemocy, jej sprawcą lub świadkiem stosowania jej wobec innego członka rodziny).

Do bycia ofiarami przemocy najczęściej przyznają się kobiety (39%), mieszkańcy miast powyżej 500 tys.(42%).

Do doświadczenia przemocy co najmniej raz, częściej przyznawały się osoby z wyższym niż z podstawowym wykształceniem.

Doświadczenie przemocy w rodzinie wpływa na jej stosowanie wobec członków rodziny –13% Polaków to jednocześnie ofiary i sprawcy przemocy.

3. PRZEMOC WOBEC DZIECI, OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Przemoc wobec dzieci jest zjawiskiem występującym stosunkowo często. 14% respondentów żyje w gospodarstwie, w którym ofiarą przemocy było dziecko.

Dzieci najczęściej padały ofiarą przemocy psychicznej (10% badanych deklaroowało, że w zamieszkiwanym gospodarstwie domowym ofiara przemocy emocjonalnej była osoba małoletnia) i fizycznej (7%), rzadziej ekonomicznej (3%) i seksualnej (mniej niż co setny). 5% Polaków mieszka w gospodarstwie domowym, gdzie ofiarą przemocy stała się osoba starsza lub niepełnosprawna. Wobec osób starszych stosowana jest przemoc psychiczna (3%), fizyczna (2%) i ekonomiczna (1%). Przemoc ekonomiczna niemal dwa razy częściej dotyczy osoby chorej, niepełnosprawnej i wymagającej opieki (13%) niż osoby zdrowe, które w ogóle nie chorują (7%). Osoby chore i niepełnosprawne (16%) oraz uskarżające się na poważniejsze dolegliwości (14%) są także częściej narażone na stanie się ofiarą wielokrotnych przypadków przemocy niż osoby zdrowe (7%). W gospodarstwach domowych, w których są dzieci, częściej niż w gospodarstwach bez dzieci przemoc wystąpiła w ciągu ostatnich 12 miesięcy (7% wobec 4%).

Ponadto sprawcy przemocy z gospodarstw domowych, w których są dzieci do lat 18 częściej niż, gdy dzieci nie ma, przewidują, że mogą ponownie zastosować przemoc psychiczną (63% wobec 44%) oraz fizyczną (58% wobec 23%). Co świadczy o tym, że na przemoc szczególnie narażone są dzieci.

Istnieją jednak szkodliwe przekonania akceptowane przez większą część polskiego społeczeństwa. Co drugi respondent (49%) uważa, że ofiary przemocy w rodzinie akceptują swoją sytuację. Nie zgadza się z tym 39% badanych – reszta to niezdecydowani. Natomiast co czwarty respondent (24%) zgadza się, że sprawca przestanie stosować przemoc, gdy trafi na właściwego partnera, który nie będzie go prowokował (w tym wypadku większość – 68% – nie akceptuje tej opinii).

Polacy przyznają, że wiele rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie nie otrzymuje potrzebnej im pomocy (84%), a prawo w niedostatecznym stopniu chroni ofiary przemocy w rodzinie (70%), jednocześnie jednak odpowiednie służby nie zawsze mogą oferować im pomoc, gdyż ofiary nie zawsze przyznają się do swojej sytuacji (87%).

Pomimo tego, iż w Polsce coraz więcej mówi się o przemocy w rodzinie oraz ujawnia i opisuje konkretne przypadki, wciąż dość powszechne jest przekonanie, że liczba osób dotkniętych przemocą jest niewielka i obejmuje głównie osoby z niższych warstw społecznych. Choć niezwykle trudno jest ocenić skalę zjawiska przemocy w rodzinie, a wszelkie dane na ten temat mają charakter wyłącznie szacunkowy, to z całą odpowiedzialnością można stwierdzić, że przemoc w rodzinie nie jest zjawiskiem marginalnym. Badania ankietowe przeprowadzone przez Światową Organizację Zdrowia ujawniły, że od 10% do 69% kobiet przynajmniej raz w ciągu swojego życia padło ofiarą przemocy fizycznej ze strony swego partnera.

Według przeprowadzonych w wybranych krajach pogłębionych studiów tego zagadnienia, odsetek kobiet, które doświadczyły przemocy fizycznej, waha się między 10% a 4%. Badania wskazały również na znamienne cechy przemocy domowej:

- większość spośród ofiar przemocy fizycznej jest narażona na rozmaite i powtarzające się akty przemocy;
- przemoc fizycznej mającej miejsce w intymnych związkach często towarzyszy przemoc psychiczna, zaś w 1/3 do 1/2 przypadków dołącza się do tego przemoc seksualna;
- przemoc ze strony partnera stanowi także znaczącą przyczynę zgonów wśród kobiet; przeprowadzone na całym świecie badania wykazały, że od 40% do 70% kobiet padających ofiarą morderstwa umiera z ręki swego męża lub partnera; często jest to tragiczny finał długiego i opartego na przemocy związku.

Na koniec należy także podnieść zasadniczy element, bez wątpienia wpływający na próbę oceny skali zjawiska przemocy w rodzinie, a mianowicie tzw. „ciemną liczbę” zdarzeń

nieodnotowanych przez Policję, ani też żadną ze służb, z przyczyn, o których mowa była powyżej. W związku z licznymi czynnikami hamującymi pokrzywdzonych przed ujawnianiem tego typu zdarzeń (strach ofiary przed sprawcą, wstyd przed rodziną, znajomymi, obawa o los dzieci, obawa o sytuację ekonomiczną rodziny, etc.), skala zjawiska może przekraczać zdarzenia ujawnione nawet kilkakrotnie.

Poniższe liczby dotyczą działań podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” **wyłącznie przez Policję** (bez danych z działalności innych, upoważnionych do zwalczania przemocy domowej, podmiotów pozapolicyjnych).

Dane za rok 2015

Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	75 495 (w tym 61 133 wszczynających procedurę i 14 362 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury)
Ogólna liczba ofiar przemocy	97501
Liczba ofiar - kobiet	69 376
Liczba ofiar - mężczyzn	10 733
Liczba ofiar - małoletnich	17 392
Ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc	76 034
Liczba podejrzewanych sprawców - kobiet	5 244
Liczba podejrzewanych sprawców - mężczyzn	70 484
Liczba podejrzewanych sprawców - nieletnich	306
Ogólna liczba podejrzewanych sprawców będących pod wpływem alkoholu	48 841
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - kobiety	1 972
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - mężczyźni	46 830
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - nieletni	39
Liczba dzieci umieszczonych w nie zagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, dalsza rodzina,	275

Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	75 495 (w tym 61 133 wszczynających procedurę i 14 362 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury)
placówka opiekuńcza)	

Liczba ofiar przemocy domowej wg. procedury "Niebieskiej Karty"

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba ofiar przemocy domowej ogółem	156.788	157.854	130.682	139.747	132.796	134.866	113.546
w tym: kobiety	91.374	91.032	76.162	81.985	79.811	82.102	70.730
w tym: mężczyźni	10.387	10.313	8.556	10.664	11.728	12.651	10.718
dzieci do lat 13	37.227	38.233	31.001	31.699	27.502	26.802	21.394
małoletni od 13 do 18 lat	17.800	18.276	14.963	15.399	13.755	13.311	10.704

Liczba sprawców przemocy domowej

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	97.142	96.775	81.743	86.568	81.472	83.390	71.914
w tym: kobiety	4.153	4.074	3.632	3.942	3.926	3.981	3.471
w tym: mężczyźni	92.776	92.526	77.937	82.425	77.326	79.204	68.248
nieletni	213	175	170	201	220	205	195

Liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu ogółem	74.633	74.772	63.303	61.991	54.201	54.030	45.274
- kobiety	2.255	2.126	2.073	1.949	1.769	1.694	1.352
- mężczyźni	72.315	72.588	61.085	59.987	53.379	52.297	43.892
- nieletni	63	58	145	55	53	39	30
W tym: przewieziono do Izby Wyrzeźwień	19.521	18.536	15.875	15.434	13.062	12.789	9.965

- kobiety	657	630	481	476	482	496	348
- mężczyźni	18.848	17.889	15.405	14.951	12.569	12.284	9.613
- nieletni	16	17	7	7	11	9	4
W tym: przewiezieni do policyjnych pomieszczeń dla zatrzymanych do wytrzeźwienia	21.162	23.624	20.769	22.502	22.806	23.846	21.201
- kobiety	423	465	452	527	584	573	542
- mężczyźni	20.726	23.148	20.299	21.958	22.202	23.359	20.646
- nieletni	13	11	18	17	20	19	13

* informacja ze strony: statystyka.policja.pl

IV. ZADANIA SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Pomoc społeczna

Celem działania pomocy społecznej (zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej) jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Przemoc domowa jest przyczyną dysfunkcji rodziny, a także może być konsekwencją dysfunkcji o innym podłożu.

Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni działający zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pomoc społeczna:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzi rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty”.

Służba zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często temu towarzyszą mu poważne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zdrowia psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielenia pierwszej pomocy obejmować następujące zadania:

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie osoby, co do których istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły psychicznej,
- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenia wykorzystywania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała).

Przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury *Niebieskiej Karty*.

Policja

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenia pierwszej pomocy,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadza z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,

- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą,
- wszczyna procedurę *Niebieskiej Karty*,
- funkcjonariusz policji uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa powinien podjąć następujące kroki:

- przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- wszczyna procedurę *Niebieskiej Karty*.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W sytuacji gdy aktem przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu GKRPA podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- prowadzi rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę *Niebieskiej Karty*.

Przedstawiciele GKRPA są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

Zespół interdyscyplinarny i grupy robocze

W związku z pracą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działającego od 2011 roku przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Godzianowie w przypadku wdrożenia w rodzinie procedury *Niebieskiej Karty* każdorazowo podejmowano szereg działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy oraz pomocy celem wyjścia z trudnej sytuacji.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na terenie gminy Godzianów wchodzi członkowie:

- jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- policji;
- oświaty;
- ochrony zdrowia;
- organizacji pozarządowych;
- kuratorzy sądowi

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin

W przypadku wystąpienia w rodzinie znamion przemocy domowej, po wypełnieniu formularza *Niebieska Karta - A* przez przedstawicieli jednego z powyższych podmiotów, Przewodniczący ZI powołuje w sprawie danej rodziny Grupę Roboczą, w których skład wchodzi również kuratorzy sądowi, oraz przedstawiciele innych podmiotów będący specjalistami w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

W ramach swej działalności Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze wykonywały szereg obowiązków w stosunku do osób uwikłanych w problemy przemocy w rodzinie.

V. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY GODZIANÓW

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie. Dlatego Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godzianowie w związku z opracowywaniem diagnozy do Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2022 zwrócił się z prośbą do Komendy Miejskiej Policji w Skierniewicach o udostępnienie danych dotyczących mieszkańców Gminy Godzianów:

Lp.	Zagadnienie	2014 rok	2015 rok	I półrocze 2016 roku	Uwagi
1.	Liczba interwencji domowych	7	5	9	
2.	Liczba interwencji domowych z uwagi na alkoholizm i przemoc w rodzinie	3	5	4	
3.	Liczba interwencji domowych z uwagi na przemoc w rodzinie	3	5	4	
4.	Liczba osób zatrzymanych z interwencji domowych związanych z przemocą	3	1	0	
5.	Liczba rodzin z Niebieską Kartą	3	5	0	
6.	Liczba toczących się postępowań sprawdzających	4	2	0	
7.	Liczba zakończonych postępowań	4	2	0	(wszystkie zakończone odmową wszczęcia dochodzenia)
8.	Liczba procedur NK w prowadzeniu	4	4	2	
9.	Liczba zakończonych procedur NK	0	1	3	

Według danych członków Interdyscyplinarnego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w latach 2014 - 2016 w Gminie Godzianów realizowano procedurę „Niebieskie Karty” w sposób następujący:

- W 2013 roku rozpoczęto procedurę 2 Niebieskich Kart, które zakończone zostały w 2014 roku,
- 1 procedura Niebieskiej Karty została rozpoczęta w 2013 roku a zakończono ją w 2015 roku,
- W 2014 roku rozpoczęto procedurę Niebieskiej Karty w 3 rodzinach w jednej w tym samym roku ją zamknięto, w drugiej zamknięto w 2015 roku, a trzecia procedura nadal się toczy
- w 2016 roku rozpoczęto jedną procedurę i nadal się toczy, toczy się również jedna procedura z 2014 roku
- Niebieskie Karty w zakończonych postępowaniach:
 - a) w dwóch rodzinach w 2012 roku rozpoczęto procedurę i zakończono w 2016 roku,
 - b) w jednej rodzinie w 2014 roku rozpoczęto procedurę i zakończono procedurę w 2016 roku,
 - c) w jednej rodzinie w 2015 roku rozpoczęto procedurę i zakończono procedurę w 2016 roku,

W latach 2012 – 2016 zostało w sumie założonych 11 Niebieskich Kart. Wśród nich 10 udało się zakończyć, natomiast jedna Niebieska Karta jest w toczącym się postępowaniu.

Najwięcej Kart założono w 2014 roku, gdyż było ich 5, natomiast najmniej procedur odnotowano w 2012 roku. Wśród rodzin, którym założono Niebieskie Karty, były dwie rodziny, którym założono po 2 karty.

Z ustaleń wywiadów środowiskowych i spostrzeżeń pracowników socjalnych wynika, że zjawisko przemocy na terenie Gminy nie jest rozpowszechnione lub też jest mocno ukrywane albo też tolerowane. Nie należy jednak tego problemu bagatelizować lub pozostawiać jako nieistniejący, albowiem sprawy związane z przemocą często jeszcze przez niektórych są skrywane i być może o wielu przypadkach pracownicy socjalni mogą nie mieć rozeznania.

Źródło: opracowanie własne

VI. ADRESACI PROGRAMU:

Program adresowany jest do mieszkańców Gminy Godzianów w szczególności do:

- całej społeczności lokalnej,
- rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy,
- rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy,
- świadków przemocy,
- osób stosujących przemoc,
- osób starszych i niepełnosprawnych,
- realizatorów Programu,
- przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji wystąpienia przemocy,
- sprawców przemocy w rodzinie.

VII. CELE

Cel główny programu

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwięzionych w przemoc oraz ochrony ofiar przemocy.

Cele szczegółowe programu:

I. Koordynacja działań pomocowych realizatorów programu.

Zadanie 1:

Działalność Interdyscyplinarnego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

Cel zespołu:

Szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowanie i realizacja działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb.

Zadania Zespołu:

- Kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
- Wypracowanie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy
- Kierowanie ofiar i sprawców przemocy do odpowiednich specjalistów
- Monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi,

- Zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”
- Gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej,
- Analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego składanych do GKRPA pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu a stosowaniem przemocy,
- Występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadanie 2:

Poszerzenie działalności z Ośrodkiem Przeciwdziałania Przemocy.

Cele realizacji zadania:

1. Wsparcie prawne i psychologiczne dla ofiar przemocy i osób uzależnionych

Zadania

- Udzielanie wsparcia emocjonalnego
- Udzielanie wsparcia psychologicznego i prawnego
- Prowadzenie działań informacyjno-konsultacyjnych oraz terapeutycznych dotyczących spraw związanych z rozwiązywaniem problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- Gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy terapeutyczno – korekcyjne wobec sprawców przemocy.

Systematyczna edukacja środowiska lokalnego.

Zadanie 1:

Przygotowanie i udostępnienie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym.

Cele realizacji zadania:

Ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców gminy na temat przemocy domowej.

Realizacja zadania:

- Umieszczenie informacji na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy oraz w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, Szkołach i Placówkach opieki zdrowotnej oraz systematyczne aktualizowanie tych informacji,
- Rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy,
- Publikowanie na stronie internetowej GOPS-u informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej,

Zadanie 2:

Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie z agresją i złością.

Cel realizacji zadania.

Nabycie umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją.

Realizacja zadania wobec wybranych grup:

1. Dzieci i młodzież:

- Promowanie zajęć edukacyjno – wychowawczych w szkołach
- Realizacja szkolnych programów profilaktyki przemocy,
- Wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania bez agresji

2. Dorośli:

- Konsultacje z terapeutą,
- Terapia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- Uczestnictwo w spotkaniach grupy AA oraz grupy terapeutycznej

III. Systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie.

Zadanie 1:

Udział osób i grup zawodowych w specjalistycznych szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Cel realizacji zadania

- Podniesienie poziomu wiedzy różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy,
- Profesjonalne przygotowanie poszczególnych grup do realizacji działań pomocowych,
- Udział w szkoleniach i konferencjach organizowanych dla osób i grup zawodowych bezpośrednio związanych z problematyką przemocy domowej.

Realizacja celów programu poprzez następujące działania szczegółowe:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.
- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- obalanie mitów na temat przemocy
- szkolenia na temat przemocy,
- prowadzenie kampanii, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania aktywne,
- izolowanie sprawców przemocy,
- udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
- przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkohol stosującymi przemoc,
- motywowanie do podjęcia terapii przez osoby nadużywające alkohol i stosujące przemoc,
- kierowanie wniosków do Sądu rejonowego w Wieluniu o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego
- udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą,
- udzielanie informacji na temat praw osób będącymi ofiarami przemocy
- propagowanie dostępności telefonów zaufania oraz telefonów interwencyjnych i informacyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.

Realizatorzy Programu

Koordynowanie i organizowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Godzianowie. Program realizowany będzie na terenie Gminy w latach 2017 – 2021, na bieżąco będzie prowadzona pogłębiona diagnoza celem dostosowania działań do potrzeb.

Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z udziałem:

- Urzędu Gminy w Godzianowie;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Godzianowie;
- Zespołu Interdyscyplinarnego;
- Placówek oświatowych z terenu Gminy Godzianów;
- Placówek Ochrony Zdrowia;
- Organizacji pozarządowych;
- Komendy Policji;
- Kuratorów Sądowych;
- Sądów – Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich;
- Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych;
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie;
- Powiatowego Urzędu Pracy;
- Poradni Odwykowej.
- Organizacji pozarządowych (Skierniewickie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich, Ośrodek Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Caritas);
- Domu Kultury;
- Gminnej Biblioteki.

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie;
- Wzrost zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy;
- Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- Zmniejszenie liczby przypadków przemocy w rodzinie;
- Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą;
- Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie.
- polepszenie sytuacji rodzin,
- poprawa funkcjonowania rodzin,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu, sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- edukacja środowiska - rodzin,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, są środki pozyskane, dotacje

celowe na realizację zadań z zakresu przemocy w rodzinie, profilaktyki oraz środki własne Gminy.

X. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU.

- 1) współpraca z samorządem Gminy Godzianów;
- 2) diagnoza środowiska lokalnego;
- 3) współpraca służb i instytucji z terenu Gminy Godzianów oraz poza nią;
- 4) otwartość na współpracę specjalistów z różnych dziedzin;
- 5) dążenie do zmiany obecnej sytuacji rodzin dotkniętych przemocą.

XI. ZAGROŻENIA W REALIZACJI PROGRAMU:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie;
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężania sytuacji kryzysowych;
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach oraz ubóstwo;
- zaburzenie relacji rodzinnych;
- brak infrastruktury socjalnej w Gminie Godzianów;
- brak motywacji ekonomicznej dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych;
- rozbudowana procedura działań w zakresie przemocy – biurokracja i formalizacja działań.
- brak specjalistów dostępnych na terenie gminy przy jednoczesnej niechęci samych zainteresowanych do poszukiwania wsparcia w miejscu zamieszkania ,
- brak bazy lokalowej dla ofiar przemocy domowej ,
- brak możliwości izolowania sprawców przemocy,
- długi okres rozstrzygania spraw w sądach,
- niska świadomość społeczna,
- zatajanie przez członków rodziny i bliskich przemocy domowej,
- brak współdziałania ze strony osoby doznającej przemocy.

XII. WSKAŹNIKI

- 1) liczba wszczętych procedur *Niebieskiej Karty*,
- 2) Liczba zakończonych procedur *Niebieskiej Karty*,
- 1) liczba interwencji domowych, w tym z powodu przemocy w rodzinie,
- 2) liczba toczących się procedur *Niebieskiej Karty*,
- 3) liczba sprawców przemocy domowej,
- 4) liczba osób pokrzywdzonych.

XIII. MONITORING I EWALUCJA PROGRAMU

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych

zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Formy ewaluacji:

- sprawozdania z prac grup roboczych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego,
- protokoły z zebrań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Każdego roku przedstawiane będzie Radzie Gminy syntetyczne sprawozdanie z realizacji Programu, ujęte w corocznych sprawozdaniach z realizacji zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

XIV. ZAKOŃCZENIE

Gmina zgodnie z ustawą realizuje zadania wynikające z działań systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.